

**Dyskursywne, syntaktyczne i semantyczne
uwarunkowania topikalizacji
we współczesnym języku chińskim**

Wisława Szkudlarczyk-Brkić

**Dyskursywne, syntaktyczne
i semantyczne uwarunkowania
topikalizacji we współczesnym
języku chińskim**

Implikacje dydaktyczne

Poznań 2023

Projekt okładki:
Wydawnictwo Rys

Recenzja:
dr hab. Irena Kałużyńska, prof. UW

Copyright by:
Wisława Szkudlarczyk-Brkić

Copyright by:
Wydawnictwo Rys

Wydanie I

Poznań 2023

ISBN 978-83-67287-68-5

DOI 10.48226/978-83-67287-68-5

Wydanie:

Wydawnictwo Rys
ul. Kolejowa 41
62-070 Dąbrówka
tel. 600 44 55 80

e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

Spis treści

Wykaz skrótów.....	9
Wstęp	11
Struktura pracy	12
Materiał językowy	14
Rozdział 1. Podstawowe pojęcia.....	17
1.1. Wprowadzenie.....	17
1.1.1. Temat.....	20
1.1.1.1. Definicje tematu uwytatniające aspekt semantyczny	20
1.1.1.2. Definicje tematu uwytatniające aspekt syntaktyczny	22
1.1.1.3. Definicje tematu uwytatniające aspekt informacyjny....	26
1.1.1.4. Definicje syntetyczne.....	28
1.2. Remat	30
1.3. Fokus.....	31
Rozdział 2. Mentalne modele dyskursu	35
2.1. Katalogowe modele dyskursu	35
2.1.1. Koncepcja Stalnakera	35
2.1.2. Semantyka aktualizacji	36
2.1.3. Koncepcja Reinhart	37
2.1.4. Semantyka zmiany rejestrów Heim	38
2.1.5. Teoria reprezentacji dyskursu	39
2.1.6. Model dyskursu Vallduví'ego	40
2.2. Modele dyskursu oparte na pytaniach dyskutowanych (QUD)	43
2.2.1. Model Kuppevelta	43
2.2.2. Model Roberts	45
2.3. Podsumowanie	46
Rozdział 3. Koncepcja zdania w języku chińskim	49
3.1. Ewolucja koncepcji zdania w języku chińskim	49
3.1.1. Płaszczyzna syntaktyczna i semantyczna	60
3.1.2. Płaszczyzna pragmatyczna	63
3.2. Zdanie w dyskursie	70
Rozdział 4. Topikalizacja i jej uwarunkowania syntaktyczno-semantyczne.....	75
4.1. Topikalizacja	75

4.2. Charakterystyka syntaktyczna zdań o strukturze OSV	86
4.2.1. Składnik inicjalny	87
4.2.1.1. NP inicjalne a określoność	88
4.2.1.2. NP inicjalne a referencyjność	99
4.2.1.3. Podsumowanie	103
4.2.2. Składnik prewerbalny	104
4.2.2.1. Podsumowanie	110
4.3. Predykatywna grupa werbalna	110
4.3.1. Czasowniki relacyjne w zdaniach stopikalizowanych.....	111
4.3.2. Podsumowanie	115
4.4. Składnik postwerbalny	116
4.4.1. Reguły syntaktyczne vs. reguły kognitywne	119
4.4.2. Podsumowanie	124
Rozdział 5. Dyskursywne uwarunkowania topikalizacji	125
5.1. Udział topikalizacji w tworzeniu struktury informacyjnej dyskursu ..	125
5.1.1. Temat a dyskurs poprzedzający	127
5.1.1.1. Tematy typu <i>aboutness</i>	127
5.1.1.1.1. Linki koreferencyjne	127
5.1.1.1.2. Relacje na zbiorze częściowo uporządkowanym	134
5.1.1.1.3. Wnioskowanie z kontekstu.....	138
5.1.1.2. Tematy wyznaczające zakres.....	139
5.1.1.2.1. Temat wyznaczający zakres z elementem deskryptywnym	139
5.1.1.3.1. Temat wyznaczający zakres z elementem kwantytatywnym	143
5.1.1.3. Tematy nietworzące linków z dyskursem poprzedzającym.....	145
5.1.1.3.1. Wspólna wiedza	145
5.1.1.3.2. Kontekst sytuacyjny	147
5.1.1.3.3. Koncepcja ramy	148
5.1.2. Rola pozycji finalnej	149
5.2. Udział topikalizacji w strukturze tematyczno--rematycznej dyskursu	153
5.2.1. Łańcuchy tematyczne jako narzędzia utrzymania ciągłości tematycznej	153
5.2.2. Topikalizacja w łańcuchach tematycznych	158
5.2.2.1. Ustanawianie tematu	158
5.2.2.2. Promocja referenta do roli tematu	159
5.2.2.3. Podtrzymywanie tematu.....	163

5.2.2.4. Przywracanie tematu	165
5.2.2.5. Zamykanie tematu	167
5.2.3. Podsumowanie	170
Rozdział 6. Implikacje dydaktyczne	171
6.1. Przebieg akwizycji topikalizacji w języku chińskim	173
6.1.1. Wpływ typologicznych cech L1 na akwizycję języka chińskiego	173
6.1.2. Pierwszy etap akwizycji topikalizacji w języku chińskim – nabywanie kompetencji gramatycznej	175
6.1.3. Drugi etap akwizycji – nabywanie kompetencji pragmatycznej ...	179
6.2. Model kształcenia w zakresie topikalizacji na poziomie akademickim 181	
6.2.1. Poziom podstawowy niższy A1	182
6.2.2. Poziom podstawowy wyższy A2	184
6.2.3. Poziom średnio zaawansowany (B1-B2)	188
6.2.4. Poziom zaawansowany (C1-C2)	193
6.3. Metody i techniki dydaktyczne znajdujące zastosowanie w nauczaniu topikalizacji	197
6.3.1. Wzmocnienie <i>inputu</i>	197
6.3.2. Przetwarzanie <i>inputu</i> znaczącego	201
6.3.3. Rozwijanie zdolności produktywnych	207
6.3.4. Gromadzenie wiedzy metajęzykowej	212
Zakończenie	217
Bibliografia	221
Indeks rzeczowy	233
Aneks	239